

Täysistunto

Tiistai 2.6.2026 klo 14.00—22.04

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain ja eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 32/2026 vp

Lakialoite LA 27/2024 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu. Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.48 **Ritva Elomaa ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen seuraavaksi maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön eläinten hyvinvoinnista annetun lain sekä eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä vähäisin muutoksin. Käsittelyn aikana valiokunta kuuli laajasti asiantuntijoita viranomaisista, tutkimuslaitoksista, eläinlääkärikunnasta, tuottajajärjestöistä, elintarviketeollisuudesta sekä eläinsuojelujärjestöistä. Keskustelu oli perusteellista ja osoitti, että kyse on yhtä aikaa eläinten hyvinvointiin, kotimaiseen ruuantuotantoon, huoltovarmuuteen ja kansainväliseen kilpailukykyyn liittyvästä kokonaisuudesta.

Valiokunta pitää tärkeänä todeta aivan selkeästi, että porsaiden kirurginen kastraatio on eläimelle kivulias toimenpide. Vaikka kipua voidaan vähentää, kaikkea kipua ei nykyisin käytettävillä menetelmillä voida poistaa. Tästä syystä eläinten hyvinvoinnin jatkuva paraneminen on ollut valiokunnan työn keskeinen lähtökohta.

Suomi on jo pitkään ollut eläinten hyvinvoinnin edelläkävijä Euroopassa. Suomessa porsaat kasvatetaan pitkähäntäisinä, vaikka monissa muissa maissa saporoiden tyypitys on edelleen yleistä. Suomessa on myös rajoitettu ritilälattioiden käyttöä ja edistetty virikkeellisempiä kasvatusolosuhteita. Nämä ratkaisut osoittavat, että eläinten hyvinvointia voidaan parantaa määrätietoisella lainsäädännöllä ja koko tuotantoketjun yhteistyöllä.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä sitä, että porsaiden kivunlievitystä vahvistetaan edelleen. Tulehduskipulääkitys on jo nykyisin pakollinen kastraation yhteydessä, ja vuodesta 2027 alkaen myös paikallispuudutus tulee pakolliseksi. Valiokunta korostaa, että kivunlievityksestä on huolehdittava parhaalla mahdollisella tavalla uusimpaan tutkimustietoon nojautuen. Samalla valiokunta pitää tärkeänä sitä, että puudutuksen käyttö toteutetaan asianmukaisesti ja turvallisesti. Puudutuksen saa antaa vain koulutettu henkilö, ja toimintaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

liittyvät lääkitsemisuunnitelmat sekä eläinlääkärin valvonta muodostavat tärkeän osan eläinten hyvinvoinnin varmistamisesta.

Valiokunta käsitteli perusteellisesti myös vaihtoehtoja kirurgiselle kastratiolle. Erityisesti immunokastratio nähtiin eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta lupaavana vaihtoehtona tulevaisuudessa. Myös tutkimus täyskarjukasvatuksesta ja karjunhajun tunnistamisesta etenee Suomessa parhaillaan. Valiokunta katsoo, että eläinten hyvinvointia tulee kehittää pitkäjänteisesti tutkimukseen perustuen ja tavalla, joka on käytännössä toteuttamiskelpoinen.

Samalla on tunnistettava suomalaisen sianlihan tuotannon toimintaympäristö. Suomalainen tuotanto toimii EU:n sisämarkkinoilla, jossa kilpailu on kovaa ja tuotantokustannukset Suomessa jo nykyisin korkeammat moniin muihin kilpailijamaihin verraten. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan yksipuolinen kansallinen kastratiokiello voisi aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia suomalaiselle tuotantoketjulle ja heikentää alan kilpailukykyä tilanteessa, jossa vastaavaa sääntelyä ei ole muualla Euroopassa. Tämän vuoksi valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi vaikuttaa aktiivisesti yhteisen eurooppalaisen ratkaisun aikaansaamiseksi. Valiokunta korostaa, että eläinten hyvinvoinnin edistäminen ei saa pysähtyä tähän, päinvastoin. Tarvitsemme lisää tutkimusta, uusia menetelmiä ja markkinaehtoisia ratkaisuja, jotka mahdollistavat eläinten entistä paremman hyvinvoinnin ilman, että kotimainen tuotanto siirtyy maihin, joissa eläinten suojelun taso on heikompi.

Suomalaiset kuluttajat arvostavat korkeaa eläinten hyvinvoinnin tasoa, ja tämä on myös suomalaisen ruuantuotannon vahvuus. Valiokunta pitää tärkeänä, että tätä vahvuutta kehitetään edelleen yhteistyössä tuottajien, teollisuuden, tutkijoiden, eläinlääkäreiden ja eläinsojelutoimijoiden kanssa.

Näillä perusteilla maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset valiokunnan tekemillä vähäisillä muutoksilla sekä hylkää lakialoitteen 27/2024. Valiokunta ei ollut yksimielinen, vaan SDP jätti oman vastalauseensa ja vasemmistoliitto ja vihreät yhdessä omansa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä. — Korjaan. Puhuttelut, olin vielä vanhalla puhujalistalla. Edustaja Elo, olkaa hyvä.

15.54 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Orpon hallitus on keskustan tuella poistamassa eläinten hyvinvointilaista porsaiden kirurgisen kastration kiellon. Hallitus on siis heikentämässä tuotantoeläinten hyvinvointia ja tekee sen lihateollisuuden lobbauksen tuloksena. Pitäisi olla selvää, että kirurgisen kastration tarpeellisuutta ja vaihtoehtoja tulee arvioida eläimen näkökulmasta, ei lihateollisuuden taloudellisten etujen tai viennin ehdoilla. Kuten maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnössäkkin todetaan, porsaiden kastratio on toimenpiteenä ilman kivunlievitystä hyvin kivulias eikä kaikkea toimenpiteestä aiheutuvaa kipua saada poistettua paikallispuudutuksella ja kipulääkityksellä. Kirurginen kastratio altistaa porsaas useita päiviä kestäväälle kivulle sekä erilaisille tulehduksille ja nostaa porsaiden kuolleisuutta. Varhaisessa iässä koetun kivun ja kudolvaurioiden on todettu heikentävän eläinten hyvinvointia sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Eikä kyseessä ole mikään uusi asia. Jo vuonna 2010 alan toimijat eli tuottajat, teollisuus, kauppa, tutkijat, eläinlääkärit ja eläinsojelujärjestöt allekirjoittivat yhdessä eurooppalaisen julistuksen kirurgisen kastration asteittaisesta lopettamisesta. Nyt 15 vuotta myöhemmin hallitus ei ole valmis sitoutu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

maan siihen, että tämä eläimille kärsimystä tuottava toimenpide lopetettaisiin kymmenen vuoden kuluttua.

Arvoisa puhemies! Kastratiokiellosta luopumista perustellaan sillä, että sianlihan vieni vaarantuisi ja alan kilpailukyky heikkenisi. Lihateollisuuden kustannukset eivät voi olla perusteena heikentää tuotantoeläinten hyvinvointia. Myöskään suomalaiset eivät tätä halua. Tuoreen kyselytutkimuksen mukaan valtaosa vastustaa kirurgisen kastraation kiellon kumoamista. Tanskasta saimme juuri kuulla, että sianlihatuottajien ja teurastamojen yhdistykset ovat maaliskuussa yhdessä ilmoittaneet pyrkivänsä kirurgisen kastronin lopettamiseen vuoteen 2030 mennessä. Hallituksen esityksessä erityisen ongelmallista on myös se, että laki on ehtinyt olla voimassa vasta muutaman vuoden eikä uuteen toimintamalliin liittyviä tutkimusprojekteja ole ehditty edes saada vielä päätökseen.

Arvoisa puhemies! Tärkeä lähtökohta on, että päätöksenteko pohjaa tutkittuun tietoon. Maa- ja metsätalousvaliokunnassa useat asiantuntijat, kuten Suomen Eläinlääkäriliitto ja Eläinten hyvinvointikeskus, perustelivat lausunnoissaan, miksi kirurgisen kastraation kieltäminen on pidettävä voimassa.

Suomen Tuotantoeläinlääkäriyhdistys muistuttaa lausunnossaan, että eläinten hyvinvointilain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta. Edelleen lausunnossa todetaan, että kirurgiselle kastraatiolle on saatavilla toimiva vaihtoehto, jolla voidaan parantaa eläinten hyvinvointia, ja että lihateollisuudelle on annettu reilusti aikaa muutokseen.

Helsingin yliopiston tuotantoeläinten terveyden- ja sairaanhoidon professori Claudio Oliviero toteaa lausunnossaan, että paikallispuudutteen käyttöön liittyy useita haasteita ja riskikohtia, joten se ei ole missään nimessä ongelmaton eikä sitä voida siten pitää lopullisena ratkaisuna kastraatioon. Edelleen hän toteaa, että immunokastronin käyttö on maailmalla yleistynyt. Maailmalla noin kymmenen miljoonaa sikaa immunokastroidaan joka kuukausi, ja esimerkiksi brasilialaista immunokastroitua sianlihaa viedään huomattavia määriä myös Aasiaan. Tanskassa immunokastroitiin viime vuonna yli miljoona sikaa, ja tänä vuonna määrän odotetaan ylittävän kaksi miljoonaa. Tämä sikojen määrä on enemmän kuin Suomessa tuotetaan vuodessa. Immunokastronin on eläinten hyvinvoinnin kannalta selvästi parempi vaihtoehto kuin kirurginen kastronin, mutta eläinten hyvinvoinnin kannalta parasta olisi kuitenkin, ettei sikoja kastroida lainkaan. Täyskarjujen lihaa viedään jo useista Euroopan maista. Esimerkiksi Irlannissa, Isossa-Britanniassa, Portugalissa, Espanjassa ja Alankomaissa valtaosa karjuista kasvatetaan kastroimattomina. Vaihtoehtoja siis on.

Arvoisa puhemies! Eläinten hyvinvoinnin edistämisessä ei pidä mennä taaksepäin vaan päinvastoin ottaa määrätietoisesti askelia eteenpäin. Siksi jätimme maa- ja metsätalousvaliokunnassa vasemmistoliiton kanssa vastalauseen, jossa esitämme edustaja Inka Hopsun lakialoitteen mukaisesti, että kirurgisen kastraation siirtymäaika lyhennetään ja että porisitushäkkien ja tiineytyshäkkien käyttö ja ylläpito kielletään ilman poikkeuksia siirtymäajalla. Tulen sitten virallisesti kannattamaan tätä koskevaa esitystä seuraavassa puheenvuorossani.

On surullista ja eläinten oikeuksien kannalta kestäväntä, että joudumme tässä salissa käsittelemään lakia, jolla heikennetään tuotantoeläinten hyvinvointia. Suomen on pysyttävä eläinten hyvinvoinnin edistämisen etujoukoissa. Pitämällä nykylainsäädäntö voimassa Suomi ei olisi ainoa eikä vuonna 2035 edes ensimmäinen EU-maa, jossa kirurginen kastronin on kielletty. Kiellon poistaminen laista on viesti siitä, että Orpon hallitukselle

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

suomalaisen sianlihan vienti on tärkeämpää kuin pienten porsaiden hyvinvointi. Todella toivon, että tästä salista löytyisi rohkeutta äänestää huomenna lihatalojen taloudellisen edun sijaan eläinten hyvinvoinnin puolesta. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Otetaan muutama vastauspuheenvuoro. — Edustaja Savola aloittaa.

16.00 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomalainen kotieläintuotanto on nyt jo maailman huippua. Meillä siat saavat pitää saparonsa, meillä ei käytetä antibiootteja, meillä panostetaan hyvinvointiin. Sillä, että sikojen kastratio kieltäisiin, olisi suoria vaikutuksia kannattavuuteen ja myös edustaja Elon tuomalla ajatuksella siitä, että tätä ei tehtäisi ollenkaan, suoraan sanottuna sianlihan makuun ja siihen, että nämä tuotteet eivät kävisi kaupaksi.

Minua hieman häiritsee tässä keskustelussa se, että tahot, jotka nyt vaativat sitä, että tätä lakia ei saisi muuttaa, käytännössä ajavat kotieläintalouden lopettamista. Kaikilla niillä aloitteilla, mitä katsoo, mitä te teette kunnanvaltuustoissa, te haluatte kieltää julkisissa ruuissa lihan käytön. [Tiina Elo: Puolittaa!] — Joo, mutta te haluatte kieltää, te haluatte lopettaa käytännössä, vaikeuttaa kotieläintuotantoa. — Missään teidän päätöksissänne te ette suosi suomalaista kotieläintuotantoa [Puhemies koputtaa] vaan haluatte vaikeuttaa sitä mahdollisimman paljon. Nämä teidän puheet ovat hyvin ristiriidassa sen kanssa, mitä te muka hyvinvoinnin eteen haluaisitte tehdä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä.

16.01 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa, vasemmistoliitto ja vihreät, tämä laki parantaa eläinten hyvinvointia [Vasemmalta: Höpö höpö!] ensi vuoden alusta verrattuna siihen lakiin, minkä te sääditte. Tämä lienee tosiasia, koska puudutus tulee pakolliseksi.

Arvoisa puhemies! Itse nyt jonkun verran näitä hommia aikanaan olen tehnyt. Kaikki eläinsuojeluyhdistykset Suomessa kannattavat kollikissojen kastratiota, ja porsaan kastratio on millilleen sama operaatio. Pallitkin ovat yhtä isoja, kollilla on pikkuisen isommat pallit. Toinen on nukuksissa, ja toinen tehdään paikallispuudutuksessa. Minä olen tehnyt molempia: millilleen sama operaatio.

Arvoisa vasemmistoliitto ja vihreät, te teette porsaalla politiikkaa. Te annatte nuorten ymmärtää, että tässä rääkätään eläimiä ja tehdään jotakin kauheata. Se on pikkuisen operaatio: pannaan puudutus, sidotaan, homma ohi. Ihmisille tehdään paikallispuudutuksessa operaatioita. Jälkikipu on kollikissalla ja porsaalla millilleen samanlainen, mutta kaikki eläinsuojeluyhdistykset tässä maassa [Puhemies koputtaa] kannattavat kollikissojen kastratiota. Ei tässä sen kummemmasta ole kysymys.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen.

16.02 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä tässä kannattaisi kuunnella asiantuntijalausuntoja. 53 lausuntoa vastusti tätä esitystä, muun muassa aluehallintoviranomaiset, eläinlääkärit, eläinjärjestöt, Helsingin yliopiston eläintieteellinen tiedekunta, Turun yliopisto ja niin edelleen. Kyllä minä uskon näitä asiantuntijoita, ja toistan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

sen, minkä sanoin jo lähetekeskustelussa, että tämä esitys on todella surullinen, tämä on takapakkia. Juuri viime kaudella saimme säädettyä eläinten hyvinvointilain, jossa kiellettiin tarpeettoman kivun ja kärsimyksen tuottaminen eläimille, ja nyt me sitten menemme täysin takapakkia tästä viime kaudella säädetystä hyvinvointilaista eläimille.

Me menemme myös, puhemies, takapakkia siinä suhteessa, että suomalaiset kuluttajat toivovat vastuullisesti ja eettisesti tuotettua ruokaa. Tämä on täysin kuluttajankin toiveiden vastaista lähteä nyt sitten takapakkia menemään tähän viime kaudella aikaansaatuun parannukseen nähden.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Otetaan nämä kaikki, jotka nyt ovat pyytäneet, ja tämän jälkeen ei muita sitten enää. 13 kappaletta näitä on. — Sieltä seuraavan vastauspuheenvuoron käyttää edustaja Honkasalo.

16.04 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sitä toivoisi, että voisi faktaperustaisesti puolustaa sitä esitystä ja mietintöä, joka täällä salissa on, eikä levittäisi täällä disinformaatiota, niin kuin edustaja Savola tässä teki, erittäin vakavalla tavalla. [Mikko Savola pyytää vastauspuheenvuoroa]

Me kannatamme sitä, että siirrytään asteittain kestävämpään ruuantuotantoon, ja se tarkoittaa myös silloin tuottajien tukemista. Kukaan ei ole esittänyt, että kielletään lihansyönti. [Pia Sillanpään välihuuto] Aivan turhaa käydä tämmöisiä kulttuurisotia täällä eduskunnan täysistuntosalissa.

Sen sijaan voisi lukea ne asiantuntijalausunnat, joita maa- ja metsätalousvaliokunta tähän asiaan on saanut. Todella, hyvin laaja määrä asiantuntijoita nimenomaan vastustaa tätä. Suomi kulkee nyt täysin väärään suuntaan myös Euroopan kontekstissa. Esimerkiksi Tanska, joka on iso siantuottajamaa, on menossa kestävämpään suuntaan, mutta Orpon hallitus on eläinvihamielinen hallitus. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei pidä paikkaansa! — Pia Sillanpää: Disinformaatiosta puheen ollen!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

16.05 **Eerikki Viljanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta teki huolellista työtä, ja mietintö on tasapainoinen ja hyvä.

Mietinnössä valiokunta katsoo, että eläinten hyvinvoinnin kehittämistä tulee edistää sellaisin toimenpitein, jotka ovat käytännössä toteuttamiskelpoisia ja yhteensopivia myös kansainvälisen toimintaympäristön kanssa. Yksipuolinen kastratiokiello Suomessa voisi merkittävästi heikentää kotimaisen sianlihan tuotannon kannattavuutta. Maa- ja metsätalousvaliokunta korosti, että Suomen tulee jatkossakin aktiivisesti edistää yhteisen ratkaisun saamista kastratiokiellosta EU-lainsäädännön tasolla.

Ja kun edustaja Honkasalo äsken viittasi eurooppalaiseen kehitykseen, niin käsitykseni mukaan kastratiokiellosta ei ole yksikään EU-maa vielä päättänyt, eli viitataan oletuksiin, kehityksiin, joiden Euroopassa sanotaan etenevän, mutta konkreettista päätöstä Euroopassa muissakaan maissa ei ole tehty. Oletan, että kyse on siitä, että halutaan turvata oma tuotanto — kastratiokiello yksipuolisena toimenpiteenä asettaisi merkittäviä haasteita tuotannon kannattavuudelle ja sitä kautta tuotannon jatkuvuudelle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Yritetään pitää nyt tuo mi-
nuutti. — Edustaja Hamari.

16.06 **Lotta Hamari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tästä esitykses-
tä on tullut todella paljon palautetta, ja siksi halusin myös itse tulla pitämään puheenvuo-
ron tästä aiheesta.

Vastustan tätä kirurgista kastreatiota, ja tätä säännöstä ei missään nimessä pitäisi kumo-
ta. Kyselytutkimuksen mukaan 82 prosenttia suomalaisista ei myöskään hyväksy tätä hal-
lituksen suunnitelmaa jatkaa kirurgista kastreatiota, ja näin voimakasta kansalaisten tahtoa
ei tulisi myöskään sivuuttaa.

Professori Heinosen ministeriölle tekemässä selvityksessä todetaan myös, että puudu-
tusaineen pistäminen ja porsaiden lisäksi aiheuttavat kipua ja stressiä porsaille ja eri-
tyisesti puudutusaineen laittamisen kivuliaisuutta ei ole tutkittu riittävästi. Mietin myös si-
tä, että Tanskassa toimijat ovat ilmoittaneet tavoitteekseen luopua kirurgisesta kastreatio-
sta vapaaehtoisin toimin, ja myöskin EU-tasolla tätä lainsäädäntöä ollaan miettimässä, jo-
ten vastustan tätä esitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki.

16.07 **Anne Rintamäki ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos valiokunnan
puheenjohtajalle tämän mietinnön esittelystä. — Täytyy todeta tähän alkuun, että täällä on
ollut väkeviä, hyviä puheenvuoroja, esimerkiksi edustaja Savola ja sitten siellä eturivissä
— nyt meni nimi mielestä — joo, Eestilä, erittäin ammattitaitoinen ja hyvä puheenvuoro.

Minä itse ajattelen, että kuinka ihmeessä on oltu edes ajamassa eteenpäin tätä lakia, jos-
sa elinkeino- ja huoltovarmuus ollaan asettamassa kokonaan vaakalaudalle yksipuolisella
kastreatiokiellolla, mutta tähän ei sinällänsä yllätä yhtään, kun vasemmisto, yleensä-
kään vasemmistohallitus, ei kunnioita laillisia elinkeinoja. Tämäkin laki nuijittiin kiireel-
lä, aivan viimeisenä toimintavuotena eteenpäin. Että en kannata missään nimessä. Kyllä
minä nyt oletan, että näillä asiantuntijoilla, joita oli vissiin ollut läjäpäin, pitää olla jonkin-
lainen käsitys siitä, mikä sika on ylipäänsä. [Puhemies koputtaa] Että pitää olla toiminut
elukoitten kanssa pikkuisen enemmän kuin nähnyt kuvasta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Gebhard.

16.09 **Elisa Gebhard sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pidän kyllä hyvin eri-
koisena, että hallitus haluaa tällä tavalla pakittaa nimenomaan eläinten hyvinvoinnista ja
eläinten oikeuksista ja perua tämän kastreatiokiellon. Itse ajattelen ja myös tutkimus tukee
sitä väitettä, että eivät kuluttajatkaan halua, että tuotantoeläimet kärsivät mahdollisimman
paljon. Juuri siihenhän perustuu kaikenlaisten eläinperäisten tuotteiden markkinointi eri-
laisilla vastuullisuusväittämillä. Se on taloudellisesti kannattavaa, koska kuluttajat eivät
toivo kärsimystä eläimille. Esimerkiksi Tanskassa alan toimijat ovat, epäilemättä myös ta-
loudelliset intressit mielessä, vapaaehtoisesti luopumassa tästä kastroinnista. Tämä asia tu-
lee etenemään mahdollisesti EU-tasolla. Suomen olisi hyvin tärkeää ottaa etunoja ja laatia
sellaista lainsäädäntöä, joka kestäisi aikaa ja johon tuottajatkin voisivat varautua.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Laine-Nousimaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

16.09 **Hanna Laine-Nousimaa sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Eläinten hyvinvointilaki hyväksyttiin vasta hiljattain. Sen tavoitteena oli parantaa eläinten hyvinvointia. Lain tuomia parannuksia porsaiden hyvinvointiin ei edes ehditty ottaa käyttöön.

Tiedämme, että kirurginen kastraatio aiheuttaa porsaille kipua ja kudosaivourioita. Paikallispuudute voi lievittää kipua, mutta se ei poista sitä eikä tulehduksia, joita toimenpiteistä voi aiheutua. Siksi tavoitteena tulee olla kirurgisesta kastraatiosta luopuminen, ei sen jatkaminen. Asiantuntijoita pitää kuunnella. Vastuulliset lihansyöjät eivät myöskään halua, että eläimille yhtään ylimääräisesti aiheutetaan kipua tai eläimiä kohdellaan niin, että ne kärsivät siitä.

Erikoista on myös se, että Suomessa tutkitaan parhaillaan vaihtoehtoja kastraatiolle. Miksi kiello halutaan perua jo ennen kuin tutkimustulokset ovat varmistuneet? Missä on päätöksenteon johdonmukaisuus? Muualla Euroopassa kuljetaan kohti kastraatiosta luopumista.

Arvoisa rouva puhemies! Kyllä meidän pitää myöskin miettiä eläinten hyvinvointia. Porsaiden hyvinvoinnin ei pitäisi olla se kohta, [Puhemies koputtaa] josta olemme valmiita tinkimään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Minuutti. — Edustaja Mikkonen, Krista.

16.11 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä Suomessa on usein semmoinen käsitys, että me olisimme varsin edistyksellisiä esimerkiksi eläinten hyvinvoinnin suhteen, mutta näinhän ei todellisuudessa ole. Mutta tämä on kyllä historiallista, että nyt eläinten hyvinvoinnissa halutaan pakittaa. Yleensä olemme menneet eteenpäin, välillä varsin pienin askelin, mutta kuitenkin olemme menneet eteenpäin, ja sitä myötä, kun myös tutkimustieto lisääntyy ja me tiedämme, miten eläimet kokevat kipua, olemme halunneet tehdä parannuksia. Mutta tässä todellakin nyt pakitetaan siitä kastraatiokiellosta, mikä viime kaudella tehtiin ja mille annettiin hyvin pitkä siirtymäaika, jotta myös tuottajat siihen hyvin voisivat sopeutua.

Kyllä minua hämmästyttää, kun samaan aikaan Tanska, joka on sianlihan suurmaa ja josta 90 prosenttia sianlihasta menee vientiin, on ilmoittanut, että he haluavat luopua tästä porsaiden kastraatiosta juuri sen takia, että se aiheuttaa niin paljon kipua ja myöskään kuluttajat eivät sitä halua, että nyt Suomessa ollaan tästä pakittamassa. Tämä on häpeällistä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Norrback.

16.12 **Anders Norrback r** (vastauspuheenvuoro): Tack, ärade talman! När man är verksam på en gemensam marknad måste reglerna vara likställda för att man ska ha möjlighet att konkurrera. Det här är en grundförutsättning, och jag tror att åtminstone alla som har uttalat sig här är mer eller mindre vänligt inställda till att vi har en gemensam marknad, det vill säga att vi är med i EU.

Nu tänkte Finland ta ett steg som går längre än de regelverk som finns i EU. Jag tycker vi ska följars åt, så att vi inte får det man kan kalla en grå import, det vill säga vi kan inte utgå ifrån att svinköttskonsumtionen minskar bara för att vi försätter våra producenter i en situation där de inte mer konkurrensförmåligt kan producera kött.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

Arvoisa puhemies! Yleensä viitataan kuluttajiin. Kyllä kuluttajat vastaavat ymmärtävästi, niin kuin he ovat vastanneetkin, mutta jos lisätään siihen kysymykseen, että jos hinta on sitten 20 prosenttia korkeampi kuin tuontiliha, niin mikä se vastaus kuluttajilta on sitten? Tähän asti on nähty, että sitten ostetaan se ulkomailta. [Puhemies koputtaa] Näinhän se on ollut. Ja kuka määrää, kuka on eläinystävä? Minä en ainakaan tee sitä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää.

16.13 **Pia Sillanpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisessa yhteiskunnassa eläinten hyvinvointi on erittäin tärkeä arvo. On selvää, että tuotantoeläimiä täytyy kohdella vastuullisesti ja niiden hyvinvoinnista tulee huolehtia elinkaaren alusta loppuun. Tähän liittyy myös porsaiden kastratio, joka on tutkimusten mukaan kivulias toimenpide, jos toimenpiteessä ei ole asianmukaista kivunlievitystä. Siksi onkin hyvin tärkeää, että lainsäädäntö velvoittaa tiloja kivunlievityksen käyttöön ja että sen toteuttamiseen on riittävät mahdollisuudet kaikilla tiloilla.

Samalla meidän täytyy todeta ääneen, että kotimainen ruoantuotanto toimii tällä hetkellä monien paineiden alaisena ja tilanne on vaikea. Tuotantokustannukset ovat nousseet, markkinat ovat kansainvälisesti hyvin kilpailtuja ja tuottajien kannattavuus on monilla aloilla heikko. Siksi meidän täytyy jatkuvasti arvioida, miten lainsäädäntö vaikuttaa sekä eläinten hyvinvointiin että maatalojen toimintaan. Tasapainoilu kaikkien seikkojen kesken voi olla toisinaan hyvin haastavaakin. Itse en ainakaan halua asettaa vastakkain eläinten hyvinvointia kotimaisen ruoantuotannon kanssa. [Puhemies koputtaa] Tavoitteena tulisi olla sellainen ratkaisu, jossa molemmat näkökulmat huomioidaan mahdollisimman hyvin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Marttila.

16.14 **Helena Marttila sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vaihtoehtoja kirurgiselle kastratiolle on olemassa, kuten rokotekastratio. Karjun kasvatusta tutkitaan parhaillaan Luonnonvarakeskuksen karjuposuuhankkeessa, ja alustavat tulokset osoittavat, että täyskarjukasvatuksen hyvinvointihaitat ovat olleet odotettua vähäisempiä. Onkin hyvin kyseenalaista, että kiello halutaan perua ennen kuin tutkimukset on edes saatettu päätökseen.

Eläinten hyvinvointilaki säädettiin pitkän valmistelun jälkeen, ja kastratiokiellolle annettiin vuoteen 2035 ulottuva siirtymäaika elinkeinotoimijoita ajatellen. Nyt tätä ollaan murentamassa heti alkuunsa, ja samaan aikaan kuitenkin Tanskassa ala itse sitoutuu vapaaehtoisesti luopumaan kirurgisesta kastratiosta vuoteen 2030 mennessä kuluttajien toiveita kuullen. Myös EU-tasolla on aidosti todennäköistä, että kiello etenee, ja Suomikin tätä aktiivisesti EU-tasolla ajaa. Eläinten hyvinvointilain tarkoitus on suojella eläimiä kärsimykseltä, ja siksi kastratiokielloa ei tule perua.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

16.15 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Meillä ei ole varaa vaikeuttaa itse maamme vientimarkkinoita jo tiukassa taloustilanteessa. Suomalaisen sianlihan vienti Aasiaan ja Yhdysvaltoihin perustuu siihen, että tuotteet täyttävät vientimaiden ja asiakkaiden vaatimukset. Näissä maissa edellytetään nimenomaan kastroiduis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

ta tai naaraspuolisista sioista peräisin olevaa lihaa. Kastratiokiello olisi käytännössä sulkenut Suomen näiltä markkinoilta, ei poliittisella päätöksellä vaan ostajan ehdoilla.

Tässä asiassa kyse on siis myös kotimaisen ruokatuotannon huoltovarmuudesta. Jos kotimainen tuotanto ei ole kannattavaa, se ajetaan alas, ja kun oma tuotanto ajetaan alas, se korvaantuu tuonnilla. Tämä ei vahvista eläinten hyvinvointia vaan siirtää tuotannon maihin, joissa vaatimukset ovat selvästi Suomea matalammat. Se myös heikentää Suomen kykyä turvata oma ruokahuoltonsa kriisitilanteessa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari.

16.17 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun Suomen kotieläintuotannolle on tehty lisävaatimuksia, niin olisin toivonut sieltä vasemmalta laidalta joskus jonkun kehuvan niitä, nostavan suomalaista tuotantoa, sanovan, että kulutetaan suomalaista lihaa, kun se on tehty niin laadulla. Te kaikki tiedätte sen, että Suomessa tilavaatimukset ovat aivan toista luokkaa kuin muualla Euroopassa. Te tiedätte, että meillä possu saa pitää saporonsa, meillä tiineytshäkit on kielletty siirtymäajalla ja porsitushäkkien rakentaminen on kielletty, mutta olenko kuullut yhtään kehua sieltä vasemmalta laidalta? En, koska te ette joka tapauksessa haluaisi, että sitä lihaa tuotetaan. [Mikko Savola: Tämä on se ydin!] Ja kun esimerkiksi immuunikastratio on mahdollinen — sitä ei kielletä, vaikka siinä toki pistetään pari kertaa isommalla neulalla ja pistetään hormoni-pätkää eläimeen — niin toki tällä menetelmällä varmasti tuotetaan tulevaisuudessa. [Puhemies koputtaa] Kehutteko sitten suomalaista sianlihaa, [Puhemies koputtaa] jos joku tuottaa sillä menetelmällä?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin. — Ja sitten vielä edustaja Lahdenperä. Sitten mennään puhujalistaan.

16.18 **Milla Lahdenperä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Kalmari äsken ansiokkaasti luutteli, Suomessa eläinten hyvinvointi on hyvällä tasolla ja myös hyvin valvottua. Suomessa tuotanto-olosuhteet poikkeavat monista muista maista, koska sikojen häntiä ei typistetä, ja siksi niitä ei voi suoraan verrata toisten maitten toimintatapoihin. Esimerkiksi Suomen ja Tanskan sianlihantuotannot eivät ole suoraan verrannollisia. Myös muualla Euroopassa häntiä typistetään, kun Suomessa on pitkät hännät.

Kastroimattomien karjujen kasvatukseen liittyy tutkimusten mukaan lisääntynyttä aggressiivisuutta, häiriökäyttäytymistä sekä eläinten välisiä konflikteja ja vaurioita. Ja kun sian häntää purraa verille, seurauksena on vakavia tulehduksia, ontumista, halvaantumista. Hännän haava toimii bakteerille sisäänkäyntinä, ja tällöin tulehdus voi levitä verenkiertoon, niveliin, luihin ja sisäelimiin. Tällöinhän tulee suuresti hyvinvointiongelmia ja kipua eikä todennäköisesti kelpaa edes teuraaksi.

Tässä täytyy katsoa kokonaisuutena eikä ajatella näitä pistemäisesti. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten mennään puhujalistaan. Edustaja Honkasalo.

16.19 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Harvoin on eduskuntauralla tullut vastaan lakiesitystä, joka saa voimaan fyysisesti pahoin. Kastratiokiellon kumoaminen on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

sellainen asia. Kun kirjoitin ulostulon hallituksen aikeista ottaa porsaiden kastraatio jälleeseen käyttöön Suomessa muutama kuukausi sitten, olin yllätynyt siitä, kuinka laajaa vastustusta se aiheutti myös niiden joukossa, jotka syövät lihaa.

Mistä porsaiden kirurgisessa kastraatioissa on sitten kyse? Tästä: 3—7 päivän ikäinen porsas laitetaan metallitelineeseen. Eläin pyritään pitämään liikkumattomana. Kivespuusin alue desinfioidaan. Alueelle injektoidaan tulehduskipulääke ja/tai puudutus. Tehdään viilto tai viiltoja kummankin kiveksen kohdalle, ja kives vedetään viillosta ulos. Siemenjohtimet katkaistaan. Haava jätetään avoimeksi, ja porsas palautetaan emän luokse. Olen varma, että harva pystyisi katsomaan toimenpiteen omin silmin. [Anne Kalmari: Entä kissoilla? — Mikko Savola: Mites kissat ja koirat? — Markku Eestilä: Ihan samalla tavalla! — Puhemies: No niin, antakaas puheenvuoro sen pitäjälle.]

Nyt hallituksen esityksessä ja valiokunnan mietinnössä ehdotetaan porsaiden kirurgisen kastraation kiellon kumoamista. Kiellon oli nykyisen lain mukaan määrä astua voimaan vuonna 2035, eli lakia ollaan muuttamassa jo ennen kuin uutta toimintamallia ehdittiin edes ottaa käyttöön taikka siihen liittyviä tutkimusprojekteja saada päätökseen. Hallituksen esitys porsaiden kastraatiokiellon kumoamiseksi on äärimmäisen ongelmallinen tästä ja monesta muusta syystä.

Kuvaavaa on, että puoltajia hallituksen esitykselle ei lihateollisuuden ulkopuolelta juuri löydy. Suuri joukko maa- ja metsätalousvaliokunnan kuulemia asiantuntijoita, kuten Suomen Eläinlääkäriliitto ja Eläinten hyvinvointikeskus, argumentoivat vahvasti porsaiden kirurgisen kastraation täysikiellon puolesta. Tuotantoeläinlääketieteen näkökulmasta puolestaan valiokunnan kuulemisissa korostettiin, että on epäviisasta kumota kastraatiokiello nyt, kun tutkimushankkeet aiheeseen liittyen ovat vasta käynnissä ja vaihtoehtoiset menetelmät kehitysvaiheessa.

Näissä lausunnoissa korostetaan myös, että paikallispuudutus ei missään nimessä ole ongelmaton, vaikka hallituspuolueet uskovat puudutuksen autuuteen. Porsaille joudutaan kastraatioissa tekemään kaksi kivuliasta toimenpidettä, ja lisäksi porsaat reagoivat negatiivisesti siihen, kun ne kiinnitetään kiinnipitotelineisiin. Lisäksi puudutus- ja tulehduskipulääkkeet eivät poista kipua toimenpiteen jälkeen. Lisäksi on tärkeää huomata, että tutkimuksissa on havaittu, etteivät tuottajatkaan nähneet puudutuksen käyttöä ongelmattomana sen aiheuttaman pistoskivun ja porsaiden käsittelyn pidentymisen vuoksi. Mutta tämä hallitus viis veisaa eläinten hyvinvoinnista. On irvokasta, että hallitus antaa lihatalojen ja lihateollisuuden kaupallisten intressien sanella lakia, jonka tarkoitus on varjella eläinten hyvinvointia.

Arvoisa puhemies! Tieteellinen tutkimus on siis osoittanut, että porsaiden kirurginen kastraatio on toimenpiteenä erittäin tuskallinen ja että paikallispuudutteiden käyttö ei ole missään määrin riittävä lieventämään siitä koituvaa kipua, vaikka porsaiden kastraatiota puoltavat näin antavat hanakasti ymmärtää. Kirurginen kastraatio altistaa porsaat tulehduksille ja nostaa kuolleisuutta. Siksi on hämmäntävää, ettei hallituksen alkuperäisessä esityksessä ja valiokunnan mietinnössä edes vakavasti syvällisesti analysoitui immunkastraation mahdollisuutta, mikäli porsaat väistämättä halutaan kastroida. Parasta tietenkin olisi jättää porsaat kastroimatta kokonaan.

On aivan selvää, että taloudellisten seikkojen ei tulisi olla ensisijaisia, kun punnitaan eläinten kärsimyksen lieventämistä. Kuitenkin on todettava, että myöskään lihateollisuuden pelko viennin vaarantumisesta kirurgisen kastraation kiellon myötä ei ole perusteltu. Täyskarjujen lihaa viedään jo useista Euroopan maista, ja esimerkiksi Tanska, joka on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

EU:n suurimpia sianlihatuottajia, aikoo kieltää porsaiden kirurgisen kastration vuoden 2030 alussa.

Arvoisa puhemies! Mikäli haluamme turvata tuotantoeläimille edes hyvinvoinnin vähimmäistason, seurata verrokkimaidemme eläinoikeuskehitystä ja noudattaa eläinten hyvinvointilain tarkoitusta, on kirurgisesta kastratiosta luovuttava mahdollisimman nopeasti. Se on vähintään, mitä voimme tehdä moraalisen eläimiä koskevan vastuamme näkökulmasta. Näin ollen ehdotan, että lakiehdotukset hyväksytään vastalauseen 2 mukaisina.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

16.25 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä kyse ei ole vain eläintenpidosta tai yksittäisestä tuotantotavasta, kyse on suomalaisen elintarvikeketjun toimintavarmuudesta, viennin jatkuvuudesta ja huoltovarmuudesta sen aikana, jolloin varautumisen merkitys on korostunut aivan uudella tavalla. Puhumme tänään tuotantoeläinten hyvinvoinnista ja lääkitsemisestä. On tärkeää todeta heti alkuun yksi asia: Tämä esitys ei tuo takaisin mitään, mikä olisi nyt kielletty. Se ainoastaan poistaa vuonna 2035 voimaan tulevaksi säädetyn kiellon, joka tehtiin ilman täysimääräisiä vaikutusarvioiteja koko elintarvikeketjuun. Lakeja tulee muuttaa, jos niiden vaikutusarviot eivät kohtaa. Suomi olisi ollut ainoa Euroopan maa, jossa kirurginen kastratio olisi kielletty. Tämä olisi asettanut suomalaisen sianlihantuotannon yksipuolisesti heikompaan asemaan verrattuna kaikkiin kilpailijamaihin.

Arvoisa puhemies! Meillä ei ole varaa vaikeuttaa itse maamme vientimarkkinoita jo tiukassa taloustilanteessa. Suomalaisen sianlihan vienti Aasiaan ja Yhdysvaltoihin perustuu siihen, että tuotteet täyttävät vientimaiden ja asiakkaiden vaatimukset. Näissä maissa edellytetään nimenomaan kastroiduista tai naaraspuolisista sioista peräisin olevaa lihaa. Kastratiokiello olisi käytännössä sulkenut Suomen näiltä markkinoilta, ei poliittisella päätöksellä vaan ostajan ehdoilla. Tässä asiassa kyse on siis myös kotimaisen ruokatuotannon huoltovarmuudesta. Jos kotimainen tuotanto ei ole kannattavaa, se ajetaan alas, ja kun oma tuotanto ajetaan alas, se korvautuu tuonnilla. Tämä ei vahvista eläinten hyvinvointia vaan siirtää tuotannon maihin, joissa vaatimukset ovat selvästi Suomea matalammat. Se myös heikentää Suomen kykyä turvata oma ruokahuoltonsa kriisitilanteissa. Huoltovarmuus ei ole vain varmuusvarastoja, se on myös toimivaa tuotantoa, toimivaa teollisuutta ja toimivaa vientiä, joka pitää ketjun elinkelpoisena. Jos ketju katkeaa, sitä ei nopeasti rakenneta uudelleen.

Arvoisa puhemies! On myös tärkeää todeta, että eläinten hyvinvointi ei tässä heikkene, päinvastoin. Kirurginen kastratio on jo nyt tiukasti säädelty. Kipulääkitys on ollut pakollista vuodesta 2024. Paikallispuudutus tulee pakolliseksi vuodesta 2027, ja tämä esitys parantaa mahdollisuuksia käyttää puudutusta myös niillä tiloilla, jotka eivät ole mukana valtakunnallisessa terveydenhuolto-ohjelmassa. Siksi on yhtä oikein sanoa, että Suomessa eläimistä pidetään hyvää huolta. Suomessa ei pidä tehdä yksipuolisia ratkaisuja, jotka heikentävät omaa turvallisuuttamme, huoltovarmuutta ja vientiä. Tämä esitys on askel realistiseen, turvalliseen ja vastuulliseen politiikkaan, joka turvaa suomalaisen ruokatuotannon myös tulevaisuudessa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Marttila.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

16.30 **Helena Marttila sd:** Arvoisa puhemies! Suomessa kastroidaan joka vuosi noin 850 000 karjuporsasta viikon ikäisenä. Kirurginen kastraatio on porsaalle kivulias toimenpide, ja nuorena koettu kipu on monin tavoin haitallista eläimen kehitykselle. Kastroitujen porsaiden kuolleisuus on suurempi kuin kastroimattomilla, mihin vaikuttaa ainakin haavojen tulehdusriski. Kuluttajakyselyissä 62 prosenttia suomalaisista kertoo kannattavansa kirurgisesta kastraatiosta luopumista. Muun muassa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen EFSA ei suosittele porsaille kastraatiota, sillä kastraatio on mahdollista tehdä myös rokottamalla eläimet.

Eläinten hyvinvointilaki uudistettiin kokonaisuudessaan Marinin hallituskaudella yli kymmenen vuoden valmistelun jälkeen. Entiseltä nimeltään eläinsuojelulaki oli monelta osin vanhentunut ja tutkimustieto eläinten lajityypillisestä käyttäytymisestä ja hyvinvoinnista lisääntynyt. Uudistus toteutettiin tasapainoillen toisaalta eläinten hyvinvoinnin parantamisen ja toisaalta eläintenpitoon liittyvien elinkeinojen tarpeita kuunnellen. Aikaan saatiin kohtuullinen esitys eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi tuottajien asema kuitenkin huomioiden. Osana kompromissia kirurgisesta kastraatiosta luopumiselle säädettiin pitkä siirtymisaika vuoteen 2035 asti.

Nyt lihateollisuus vaatii kiellon kumoamista taloudellisin perustein. Karjujen kasvatusta kuitenkin tutkitaan Suomessa parhaillaan muun muassa Luonnonvarakeskuksen Karjupossu-hankkeessa. Alustavien tulosten perusteella täyskarjukasvatuksen kielteiset hyvinvointivaikutukset ovat olleet odotettua vähäisempiä. Onkin erikoista, että kastraatiokiello halutaan perua jo ennen kuin nämä tutkimukset on saatu valmiiksi. Huomionarvoista on myös, että Tanskassa alan toimijat itse ovat ilmoittaneet tavoitteekseen luopua kirurgisesta kastraatiosta vapaaehtoisin toimin vuoteen 2030 mennessä, käsittääkseni kuluttajien toiveita kuunnellen. On myös hyvin todennäköistä, että kastraatiokiello etenee lähivuosina EU-tasolla, ja myös Suomi on sitoutunut edistämään kielloa EU-lainsäädännössä, myös tämä nykyinen hallitus. Ennakoitava lainsäädäntö olisi tuottajienkin etu.

Arvoisa puhemies! Tulevat sukupolvet tulevat varmasti arvioimaan meitä myös sen perusteella, miten kohtelimme eläimiä. Eläinten hyvinvoinnista annetun lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta. On todella valitettavaa ja lainsäädännön ennakoitavuudenkin näkökulmasta epätarkoituksenmukaista, että näin pian lain säätämisen jälkeen sitä halutaan muuttaa ja lakia heikentää ennen kuin uuden lain tavoitteita on ehditty toteuttaa tai ne ovat tässä tapauksessa edes tulleet voimaan.

Sikojen kannalta kaikki kastraatiokielloa tukevat perustelut ovat edelleen voimassa. Nuorena koettu kipu ja kudოსvaurio ovat erityisen haitallisia eläinten hyvinvoinnille ja kehitykselle. Kirurgisen kastraation aiheuttama kudოსvaurio ja kipu, jota paikallispuudute kyllä vähentää muttei poista kokonaan, heikentävät porsaiden hyvinvointia paitsi toimenpiteen aikana ja heti sen jälkeen myös pidempikestoisesti. Siksi tavoitteena täytyy olla kirurgisesta kastraatiosta luopuminen. Siksi ehdotan SDP:n vastalauseen mukaisesti, että kastraatiokielloa koskevaa 120 §:ää ei kumota vaan kastraatiokiello pidetään voimassa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen.

16.34 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Kyllä se niin on, että tämän yhteiskunnan, sivistyksenkin mitta on se, kuinka me kohtelemme niitä, jotka eivät itse voi puolestaan puhua. Eläimet ovat sellaisia, ja siksi meidän täytyy täällä eduskunnassakin myös eläinten hy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

vinvointia pitää esillä. Siksi oli hyvin tärkeää, että viime kauden loppupuolella todellakin uudistimme tämän eläinten hyvinvointilain, koska se oli kuitenkin jo pitkään sitä uudistamista odottanut. Monessa kohtaa siinä mentiin kuitenkin eteenpäin, ei taaksepäin, niin kuin nyt tässä esityksessä valitettavasti mennään.

Kun tuossa laissa todellakin säädettiin, että tarpeettoman kivun tuottaminen ja kärsimyksen tuottaminen eläimille on kiellettyä, niin on täysin käsittämätöntä, että nyt tämä hallitus on suorastaan taantumuksellinen siinä, että tässä lähdetään sitten takapakkia ottamaan. Meillä melkein miljoona pikkuporsasta kastroidaan vuosittain, ja se kyllä aiheuttaa nimenomaisesti tarpeetonta kipua ja kärsimystä.

Täällä on jo todettu se, että muun muassa Tanskassa, joka on valtavan suuri lihantuottaja ja -viejä, ollaan tästä luopumassa 2030. Se ehkä kertoo, että otamme takapakkia myös tähän yleiseen kehitykseen nähden, kun varsinkin myös Euroopan unionissa suunta on enemmänkin kieltämään kuin sitten löysentämään näitä säädöksiä.

Täällä käytettiin jossain vastauspuheenvuorossa sellaista termiä, että tietävätköhän vastustajat tyyliin edes, mikä on sika. Täällä on vastustajien joukossa asiantuntijalausunnossa muun muassa Suomen Eläinlääkäriliitto, Suomen Kunnaneläinlääkäriliitto, Suomen Tuotantoeläinlääkäriyhdistys, joten luulisi, että sieltä nyt löytyisi jonkin verran niitä asiantuntijoita, jotka tietävät sitten, mikä on sika tai porsas tai minkälaista kärsimystä näistä toimista tulee.

Myöskään Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen EFSA ei suosittele porsaiden kirurgista kastratiota, sillä se aiheuttaa vakavia haittoja porsaille.

Ja kuten todettu, kyllä suomalaiset kuluttajat toivovat sitä, että meidän ruuantuotantomme on eettistä ja on vastuullista. Me olemme suorastaan profiloituneet tällä, ja siinäkin mielessä on hyvin ikävää, että nyt mennään ihan väärään suuntaan.

Jos nyt tämä kielto kumotaan, me viittaamme kintaalla tutkittuun tietoon, me viittaamme kintaalla kuluttajien mielipiteeseen, me viittaamme kintaalla tuoreeseen eläinten hyvinvointilakiin kaikkienensa.

Täällä tuotiin myös ilmi, että parhaillaan maa- ja metsätalousministeriö itse rahoittaa Luonnonvarakeskuksen tutkimusta tästä asiasta. On täysin posketonta, että silloin, kun tutkimustuloksia ei olla vielä edes saatu, jo kiirehditään tätä kiellon kumoamista. Todellakin ennakkotietojen mukaan sieltä on tulossa tulosta, että tämä olisi täysin hallittavissa ilman, että tätä kielloa nyt kumota tarvitsisi.

Eli minä vielä kerran vetoan: toivottavasti eduskunta tässä on viisas ja ei sitten tule tätä kielloa kumoamaan. Olen hyvin pettynyt siihen, että hallitus tällaisen esityksen eduskuntaan toi.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Laine-Nousimaa.

16.37 Hanna Laine-Nousimaa sd: Arvoisa rouva puhemies! Minun on mahdoton hyväksyä sitä, että Suomi ottaa takapakkia eläinten hyvinvoinnissa ja sallisi porsaiden kivuliaan kirurgisen kastration. Eläinten hyvinvointilain tarkoitus on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, ei etsiä uusia perusteluja kivuliaiden käytäntöjen jatkamiselle.

On hyvin huolestuttavaa, että näin pian uuden eläinten hyvinvointilain säätämisen jälkeen hallitus on valmis heikentämään lakia, etenkin kun siinä päätettyjä muutoksia ei ole ehditty ottaa edes käytäntöön.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

Tutkimus kertoo selvästi, että nuorena koettu kipu ja kudosaaurio heikentävät eläimen hyvinvointia pitkäkestoisesti. Paikallispuudute voi lievittää kipua mutta ei poista sitä. Porsaille kirurginen kastraatio tarkoittaa edelleen kipua, stressiä ja kärsimystä.

Suomessa tutkitaan kirurgisen kastraation vaihtoehtoja, kuten karjujen kasvatusta ja muita menetelmiä. On käsittämätöntä, että kieltoa ollaan peruuttamassa jo ennen kuin tutkimukset ovat valmistuneet.

Lisäksi muualla Euroopassa suunta on täysin päinvastainen. Esimerkiksi Tanskassa ala itse tavoittelee kirurgisesta kastraatiosta luopumista vuoteen 2030 mennessä, ja myös EU-tasolla paine kiellon etenemiselle kasvaa.

Arvoisa rouva puhemies! Kysymys on lopulta arvovalinnoista: olemmeko maa, joka puolustaa eläinten hyvinvointia johdonmukaisesti, vai maa, joka ensimmäisen paineen alla perääntyy? Minulle vastaus on selvä: eläinten hyvinvoinnista pitää huolehtia, ja porsaiden, kuten muidenkin eläinten, tarpeetonta kärsimystä ei pidä hyväksyä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kvarnström.

16.39 Johan Kvarnström sd: Arvoisa puhemies, ärade talman! Eläinten hyvinvointilaki uudistettiin tosiaan viime vaalikaudella tosi pitkän, monivuotisen valmistelun jälkeen. Uudistukseen sisältyi porsaiden kirurgisen kastraation kieltä, joskin erittäin pitkällä siirtymäajalla, vuoteen 2035 saakka. Kun siihen on vielä yhdeksän vuotta aikaa, nykyinen hallitus on kuitenkin kumoamassa kyseistä kieltoa. Eikö 12 vuotta ollut riittävän pitkä siirtymäaika? Ymmärrän, että taloudelliset perustelut painavat tällaisina aikoina, mutta jos suuren vientimaan Tanskan alan toimijat aikovat vapaaehtoisesti luopua kirurgisesta kastraatiosta vuoteen 2030 mennessä, emmekö me Suomessa pystyisi samaan vuoteen 2035 mennessä?

Joka tapauksessa kieltä olisi tarpeellinen monista syistä. Asiantuntijalausunnoissa on laajasti tuotu esiin vaikuttavat perustelut porsaiden kastraatiokiellon säilyttämisen puolesta. Eläintuotantoa tulisi kehittää vastaamaan tietämystämme eläinten hyvinvoinnista, mutta tämä esitys on askel väärään suuntaan. Kuten vastalauseessamme todetaan, on valitettavaa sekä lainsäädännön ennakoitavuuden näkökulmasta epätarkoituksenmukaista, että näin pian hyvinvoinnista annetun lain säätämisen jälkeen sitä halutaan muuttaa ja lakia heikentää ennen kuin uuden lain tavoitteita on ehditty toteuttaa tai ne ovat tässä tapauksessa edes tulleet voimaan. Sikojen kannalta kaikki kastraatiokieltä tukevat perustelut ovat edelleen voimassa.

Ärade talman! Kirurgisk kastrering av grisar måste förbjudas. Vi kan vara oeniga om en hur lång övergångsperiod som är skälig, men att själva förbudet behövs vore det önskvärt med samstämmighet kring. Tyvärr väljer regeringen en annan väg, därav vår reservation.

Kirurgisk kastrering av grisar är de facto ett smärtsamt ingrepp. Därför tänker vi rösta emot att det kommande förbudet ska upphävas innan det ens hunnit träda i kraft. Förhoppningsvis finns det bland högerpartierna tillräckligt många som står upp för djurens väl, så att det här förbudet inte slopas. Som vi lyfter fram i vår reservation orsakar kirurgisk kastrering vävnadsskada och smärta, som lokalbedövningen minskar men inte helt eliminerar. Skadorna och smärtan försämrar välbefinnandet hos grisarna inte bara under ingreppet och omedelbart efter det, utan under en längre tid. Därför måste målet vara att avstå från kirurgisk kastrering helt och hållet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

Ärade talman! Varje gång Finland får en högerregering innebär det dåliga nyheter för djuren. Det här förslaget är ett exempel. Ett annat är att djurskyddsombudsmannen lades ner i början av perioden, inom ett år från det att regeringen tillträdde.

Arvoisa puhemies! Eli aina kun oikeisto muodostaa hallituksen Suomessa, se on huono uutinen eläinten hyvinvoinnille. Tämä esitys on yksi esimerkki siitä. Toinen on eläinsuojeluasiamiehen viran lakkauttaminen kauden alussa.

Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Marttilan esittämää esitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa.

16.43 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Esittelin hetki sitten maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön hyvinvoinnista annetun lain ja eläinten lääkitsemisestä annetun lain muuttamisesta. Nyt kommentoin saamaani kansalaispalautetta — ja varmaan moni edustajista on sitä saanut tästä aiheesta.

On hyvä muistaa, että vaikka lakia ei muutettaisi eikä kumottaisi tätä vuoden 2035 alusta voimaan tulevaa kirurgisen kastraation kieltoa, niin kirurgista kastraatiota saisi joka tapauksessa jatkaa vielä yli kahdeksan ja puolen vuoden ajan. Nyt onkin ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että on olemassa tarvittavat resurssit tutkia vaihtoehtoisia tapoja vaikuttaa kastraatioon johtaviin syihin. Tutkimus tähän liittyen on jo hyvässä vauhdissa.

Tällä hetkellä immunokastratio on osittain käytössä joissakin maissa. Myös immunokastraatioissa on ongelmia eläinten hyvinvoinninkin kannalta ja näkökulmasta. Samoin anestesiaa käytetään vähän, melko vähän, eikä tämäkään vaihtoehto ole ongelmaton. Tämän takia tutkimus on oleellinen asia, jonka avulla saadaan asiaan kestävä, tuottajaystävällinen ja eläinten hyvinvointia parantava ratkaisu.

Suomessa possut saavat pitää saporonsa. Se on iso asia. Monissa EU-maissa asia ei ole näin, vaikka EU-asetus kieltää saporoiden typistämisen. On ehdottoman tärkeää, että kaikki pelaisivat samoilla säännöillä. Nyt monet saavat epäreilua kilpailuetua rikkomalla sääntöjä EU:n sisälläkin, puhumattakaan unionin ulkopuolisista maista.

Kuten täällä jo viime viikolla keskusteltiin muun muassa eläinten ja ihmisten asemasta perustuslaissa, totean muun muassa eläinten itseisarvosta seuraavaa: Eläin ei ole tosiaankaan esine. Eläin tuntee kivun. Eläin tuntee iloa, ilmaisee iloa, ilmaisee surua. Näin ollen meidän täytyy ponnistella sen eteen, että myös tuotantoeläinten hyvinvointia edistetään, mutta se ei saa jäädä pelkästään tuottajien, ei varsinkaan suomalaisten tuottajien, kontolle. Me puhumme tässä samassa myös elinkeinon olemassaolosta ja huoltovarmuudesta, kyllä. Yhteisten pelisääntöjen noudattaminen EU:n sisällä on äärimmäisen tärkeää, kun yhteismarkkinassa ollaan. Sitä meidän tulee vaatia ihan kaikilla sektoreilla. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää.

16.46 Pia Sillanpää ps: Arvoisa puhemies! Suomalaisessa yhteiskunnassa eläinten hyvinvointi on erittäin tärkeä arvo. On selvää, että tuotantoeläimiä täytyy kohdella vastuullisesti ja niiden hyvinvoinnista tulee huolehtia elinkaaren alusta loppuun. Tähän liittyy myös porssaiden kastratio, joka on tutkimusten mukaan kivulias toimenpide, jos toimenpiteessä ei ole asianmukaista kivunlievitystä. Siksi onkin hyvin tärkeää, että lainsäädäntö velvoittaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

tiloja kivunlievityksen käyttöön ja että sen toteuttamiseen on riittävät mahdollisuudet kaikilla tiloilla.

Samalla meidän täytyy todeta ääneen, että kotimainen ruuantuotanto toimii tällä hetkellä monien paineiden alaisena. Tilanne on monin paikoin vaikea. Tuotantokustannukset ovat nousseet, markkinat ovat kansainvälisesti hyvin kilpailtuja, ja tuottajien kannattavuus on monilla aloilla heikko. Siksi meidän täytyy jatkuvasti arvioida, miten lainsäädäntö vaikuttaa sekä eläinten hyvinvointiin että maatilojen toimintaan. Tasapainoilu kaikkien seikkojen kesken voi olla toisinaan hyvin haastavaakin.

Arvoisa puhemies! Tehdyn selvitystyön myötä on noussut esille huoli siitä, että yksin Suomessa toteutettava kastroatiokiello voisi aiheuttaa suuria kustannuksia koko sianlihan ketjulle. Siinä tapauksessa vaikutukset ulottuisivat alkutuotannosta teollisuuteen ja viettiin asti. Siksi meidän on mielestäni pakko pohtia myös sitä, minkälaisia seurauksia tämänkaltaisella ratkaisulla olisi suomalaisen ruuantuotannon kilpailukyvyille ja kotimaisen tuotannon jatkuvuudelle. Tässä on kyse myös huoltovarmuudesta. On tärkeää, että jos Suomeen tulisi yllättävä poikkeustila, pystymme silloinkin tuottamaan mahdollisimman suuren osan ruuasta kotimaisesti. Se edellyttää sitä, että maataloudella ja koko elintarvikeketjulla täytyy olla edellytykset toimia kannattavasti myös tulevaisuudessa. Me emme esimerkiksi voi sallia sellaista tilannetta, jossa tuotanto siirtyisi enemmän ulkomaille. Siinä tapauksessa kyse ei olisi vaikutuksista yksittäisiin maatiloihin vaan myös kansalliseen ruokaturvaan.

Toisaalta meidän pitää huolehtia myös siitä, että kehitämme edelleen ja tulevaisuudessa toimenpiteitä eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi. Suomalaisen eläintuotannon vahvuus on tähänkin asti ollut korkea hyvinvoinnin taso ja halu kehittää erilaisia tuotantotapoja, jotka perustuvat tutkittuun tietoon. Suomessa ollaankin monilla osa-alueilla paremmassa tilanteessa eläinten hyvinvoinnin suhteen kuin muissa maissa, ja työtä, tutkimusta ja kehitystä meidän täytyy edelleen jatkaa.

Arvoisa puhemies! Itse en ainakaan halua asettaa vastakkain eläinten hyvinvointia kotimaisen ruuantuotannon kanssa. Tavoitteena tulisi olla sellainen ratkaisu, jossa molemmat näkökulmat huomioidaan mahdollisimman hyvin. Meidän täytyy huolehtia eläinten hyvinvoinnin lisäksi siitä, että suomalaisella maataloudella on toimintaedellytykset toimia tulevaisuudessakin ja että ruuantuotanto ja huoltovarmuus on turvattu. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, poissa. — Edustaja Mikkonen, Krista.

16.49 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Todellakin tämä on todella valitettava päätös, mitä hallitus on nyt tekemässä. Eläinten hyvinvointilakia uusittiin viime kaudella, ja sitä uudistustyötä tehtiin todella pitkään. Se aina siirtyi ja siirtyi aiemmilta hallituksilta, ja silloin saatiin siihen parannuksia. Tämä porsaiden kastroatiokiello oli yksi näistä, ja todellakin siihen annettiin hyvin pitkä siirtymäaika. Siis se olisi tulossa voimaan vasta 2035, joten esimerkiksi sianlihan tuottajilla olisi paljon aikaa sopeutua tähän muutokseen, ja sen takiahan myös tutkimustyötä on paljon käynnissä siitä, millaisia nämä vaihtoehdot ovat. On todella valitettavaa, että nyt sitten tässä vaiheessa tästä kiellosta ollaan peruuttamassa.

Täällä on tullut keskustelussa esiin, että suomalaisessa siantuotannossa porsaat saavat pitää saporonsa, ja tämä on todella hieno asia. Itse ajattelen niin, että se, että meillä olisi vielä tämä kastroatiokiello tulossa, veisi eteenpäin meitä nimenomaan semmoisena esi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

merkkinä, että meillä sianliha olisi sitten siinä mielessä eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta paremmin tuotettua kuin joissain muissa maissa. Me voisimme tavallaan mieluumminkin miettiä, että se voisi olla se meidän vientivalttimme, jos tässä halutaan sianlihan vientiä edistää. Mutta ei, nyt mennään taaksepäin, ja näyttää todella siltä, että esimerkiksi Tanska, joka on valtava sianlihan vientimaa, on nyt ottamassa 2030 tämän kastraatiokiellon käyttöön. En ihmettele sitä, koska kuluttajat nimenomaan haluavat varmistaa sen, että eläimet eivät joudu kärsimään turhaa kipua, myöskään tuotantoeläimet.

Tämähän on hyvin kivulias operaatio, ja todella, jos noita lain lausuntoja asiantuntijoilta lukee, niin se tulee hyvin selväksi. Eli sitä ei tarvitse tässä pohtia, vaikka täällä toisenlaisiakin ajatuksia on esitetty ja verrattu esimerkiksi lemmikkien kastraatioon. Mutta se on aivan eri asia. Lemmikit kastroidaan eläinlääkärin toimesta anestesiassa, kun porsaas taas kastroidaan... No, tulevaisuudessa onneksi kipulääkkeen turvin, mutta aivan eri tilanne.

Sitten täällä on vedottu suomalaisen tuotannon omavaraisuuteen ja huoltovarmuuteen. On totta, että sianlihaa meillä tuotetaan enemmän kuin käytetään, mutta sitten jos me katsotaan niitä sianlihan tuotannon tuotantopanoksia, niin me emme ole valitettavasti millään tavalla omavaraisia, ja siinä mielessä tämä argumentti huoltovarmuudestakin vähän ontuu. Siat syövät kyllä viljaa, joka kotimaisesti on tuotettu, mutta sitten kun puhutaan soijasta, jota tarvitaan siankasvatuksessa, puhutaan lannoitteista, puhutaan energiasta, lääkinnällisistä tuotteista tai esimerkiksi sianjalostuksesta, niin tässä me olemme täysin riippuvaisia, tai hyvin riippuvaisia, monin kohdin ulkomaisesta tuotantopanostuksesta, niin että tämä omavaraisuusargumenttikan ei tässä päde.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä poissa. — Edustaja Viljanen.

16.53 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on keskustelussa käytetty esimerkkinä lukuisia kertoja Tanskaa ja viitattu myös siihen, että Suomen pitäisi pitää kastraatiokiello voimassa ja että EU-tasoltakin on tulossa samansuuntaista sääntelyä — näin tämän esityksen vastustajat ovat täällä useaan kertaan todenneet. Pitää kysyä tässä yhteydessä, kuinka todennäköistä on, että tämä EU-tason sääntely kastraation kieltämiseksi etenisi kovin nopeasti, kun juuri edustaja Mikkosenkin mainitsema häntientypistämiskiello on vielä toteuttamatta valtaosassa EU-maita. Muun muassa monta kertaa mainitussa Tanskassa edelleen lähes säännönmukaisesti sikojen hännät typistetään, vaikka kiello on ollut jo parikymmentä vuotta voimassa ja Suomessa jo kolmisenkymmentä vuotta. Ainoat maat, jotka tätä kielloa tähän mennessä ovat hienosti noudattaneet, ovat Suomi ja Ruotsi — ne ovat tuottaneet pitkähäntäisiä sikoja, pitkähäntäisen sian lihaa.

Nyt tällä oletuksella, mikä täällä toistuvasti todetaan, että EU:sta on tulossa tällaista sääntelyä kastraation kieltämiseksi tai ala on menossa tähän suuntaan, haluttaisiin, että Suomi olisi tässä ensimmäisenä liikkeellä. Mutta pelkona on, että teollisuutemme joutuu kantamaan uutta kustannusta edelläkävijyydestä, kustannusta, jolle markkinoilta kuitenkaan ei saataisi sitten euroille vastinetta, eli kävisi samalla lailla kuin tässä häntientypistämisasiassa: olisi hyvä tarkoitus, eläinten hyvinvointia varmasti edistäviä toimenpiteitä, mutta ne saattaisivat sitten suistaa alaa ahdinkoon ja ajaa tuotannon ahtaalle taloudellisessa mielessä, mikä uhkasi sitten sen jatkuvuutta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Savola.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

16.55 **Mikko Savola kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Suomalainen sianlihantuotanto on tärkeä osa kotimaista ruoantuotantoa. Se työllistää, se tuo investointeja, se pitää maaseutua elävänä, se tuottaa suomalaisille turvallista ja laadukasta ruokaa. Suomalaiset sikatilat toimivat jo nyt erittäin korkeiden vaatimusten mukaisesti. Eläinten hyvinvointi on hyvällä tasolla, tautitilanne on erinomainen, elintarviketurvallisuus on maailman huippua. Nämä saavutukset eivät ole syntyneet sattumalta vaan kovalla työllä, osaamisella ja jatkuvalla kehittämisellä. Siksi on aiheellista kysyä, mihin suuntaan osa tästä salista haluaa suomalaisen kotieläintuotannon viedä. Vihreiltä ja vasemmistoliitolta kuulee jatkuvasti puhetta lihankulutuksen vähentämisestä, kuulee puhetta eläintuotannon lopettamisesta, kuulee puhetta uusista rajoituksista ja uusista kielloista. Harvemmin kuuluu puhetta siitä, miten suomalaisen ruoantuotannon toimintaedellytykset turvataan.

Arvoisa puhemies! Kastratiokielloa koskevassa keskustelussa on syytä kysyä muutama suora kysymys: Jos kastratiokiello toteutetaan, ovatko vihreät valmiita lisäämään suomalaisen sianlihan käyttöä kunnissa ja muissa julkisissa hankinnoissa? Ovatko vasemmistopuolueet valmiita kannustamaan suomalaisia valitsemaan kotimaista sianlihaa? Ovatko ne valmiita puolustamaan suomalaisten sikatilojen kilpailukykyä, vai jatkuuko sama politiikka kuin tähänkin asti: ensin lisätään tuotannon kustannuksia, sitten vaaditaan lihankulutuksen vähentämistä, ja lopuksi ihmetellään, miksi tilat lopettavat ja tuotanto vähenee? Tämä on aivan olennainen kysymys. Jos poliittinen tavoite on samaan aikaan lisätä kustannuksia ja vähentää kysyntää, silloin suomalaisilla tuottajilla ja kuluttajilla on oikeus kysyä, mikä on tämän politiikan todellinen määränpää.

Arvoisa rouva puhemies! Kastratiokiellon kannattajat vetoavat usein siihen, että Eurooppa on menossa samaan suuntaan ja että Suomen pitäisi näyttää nyt vahvasti esimerkkiä. Tämähän kuulostaa hyvältä, mutta valitettavasti Euroopan unionin historia ei tunne tällaista optimismia. EU:ssa on jo yli 20 vuoden ajan pyritty lopettamaan sikojen häntien tyypistäminen rutiinitoimenpiteenä. Tavoitteita on asetettu, julistuksia on annettu, strategioita on laadittu. Silti käytäntö ei ole muuttunut valtaosassa jäsenmaita. Todellisuudessa Suomi ja Ruotsi ovat jääneet lähes yksin toteuttamaan niitä tavoitteita, joista muu Eurooppa on puhunut vuosikausia, ja tämä on tosiasia. Siksi on aiheellista kysyä: jos EU ei ole 20 vuodessa onnistunut toteuttamaan käytännössä edes tätä tavoitetta, miksi meidän pitäisi uskoa, että kastratiokiellossa kaikki jäsenmaat yhtäkkiä toimisivat samalla tavalla? Mikä näyttö tukee tällaista oletusta? Ainakaan minä en ole nähnyt sellaista näyttöä.

Paljon todennäköisempää on, että Suomi kiristää sääntelyä ensimmäisten joukossa. Suomi maksaa kustannukset ensimmäisten joukossa, ja Suomi kantaa kilpailukykyhaitat ensimmäisten joukossa. Samaan aikaan moni kilpailijamaa jatkaa entisillä käytännöillä. Tämä ei ole realismia. Tämä on hyväntahtoista mutta varsin naiivia politiikkaa.

Arvoisa puhemies! Eläinten hyvinvointia pitää kehittää. Siitä vallitsee tässä salissa yksimielisyys, mutta päätösten pitää perustua tutkimukseen. Niiden pitää olla käytännössä toteuttamiskelpoisia. Niiden pitää ottaa huomioon myös tuotannon kannattavuus. Suomalaiset tuottajat eivät voi loputtomasti kantaa uusia velvoitteita yksin. Jos tuotanto vähenee Suomessa, maailma ei lopeta sianlihan syömistä. Silloin markkinoille tulee enemmän ulkomaista lihaa. Silloin tuotanto siirtyy sinne, missä vaatimukset ovat usein alemmat. Silloin suomalaiset työpaikat katoavat. Silloin suomalaiset investoinnit jäävät tekemättä.

Arvoisa rouva puhemies! Suomalainen sianlihantuotanto ansaitsee reilun kohtelun. Se ansaitsee päätöksiä, jotka perustuvat faktoihin eivätkä ideologiaan. Se ansaitsee päättäjiä, jotka näkevät vastuullisen kotimaisen tuotannon voimavarana eikä ongelmana. Siksi ky-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

syn vielä kerran vihreiltä ja vasemmistolta: Jos kastratiokielto toteutuu, oletteko valmiita myös puolustamaan suomalaista sianlihan tuotantoa? Oletteko valmiita lisäämään kotimaisen sianlihan käyttöä? Oletteko valmiita seisomaan niiden yrittäjien rinnalla, jotka tämän maan ruokaa tuottavat, vai onko tavoitteena edelleen lihantuotannon vähentäminen Suomessa? Kannatatteko millään muotoa tai millään ehdoilla ylipäätään lihantuotantoa tai lihansyöntiä? Näihin kysymyksiin suomalaiset tuottajat ansaitsevat selvät vastaukset. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elo.

17.00 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Täällä on todettu se asia, jonka vielä nostan, että tässähän ongelma on erityisesti se, että kun tätä eläinten hyvinvointilakia viime kaudella säädettiin ja säädettiin tämä kirurgisen kastration kielto, joka nyt halutaan kumota, niin silloin annettiin todella pitkä siirtymäaika, eli me puhutaan asiasta, joka tapahtuisi nykyisin mukaan vuonna 2035. Eli edellisellä hallituksella oli ymmärrystä sille, että ala tarvitsee aikaa vaihtoehtoisten tuotantomenetelmien kehittämiseen, ja sitä aikaa annettiin. Nyt sitten ollaan tilanteessa, että sen sijaan, että tähän tavoitteeseen olisi sitouduttu ja sitä kehitystyötä lähdetty siitä näkökulmasta tekemään, ala lobbasi läpi sen, että nyt tämä kielto poistetaan.

Monessa yhteydessä tässäkin salissa on noussut esiin se, että poukkoileva politiikka on myrkyä elinkeinotoiminnalle, ja tähän tässä nyt ollaan sitten myös osaltaan tekemässä. Se ei ole myöskään tuottajien etu, että lainsäädäntöä muutetaan muutaman vuoden välein.

On Suomen ja myös tuottajien etu olla eläinten hyvinvoinnin edistämisen etujoukoissa. Ajattelen myös kuten edustaja Krista Mikkonen täällä aikaisemmin, että Suomen kannattaa lihantuotannossa myös pyrkiä siihen, että tuotanto täällä on aidosti eläinten hyvinvointia turvaavaa ja eläinten lajityypillistä käyttäytymistä mahdollistavaa. Siinä kannattaa nimenomaan olla etujoukoissa eikä odottamassa sitä: nythän kun EU:ssa — ei nyt suoraan tähän liittyen mutta osin tähänkin — esimerkiksi häkkikasvatuksen kieltoa pohditaan, niin oltaisiin etujoukoissa niitä vaihtoehtoja, parempia edellytyksiä täällä kehittämässä.

Kuten valiokunnan puheenjohtaja Elomaa täällä totesi — hän on nyt jo poistunut — tärkeää on se, että näitä vaihtoehtoisia menetelmiä kehitetään ja sitä jatketaan, ja ennen kaikkea se täyskarjukasvatuksen kehittämistyön jatkaminen, mikä on käynnissä ja missä on ihan lupaavia tuloksia myös tullut, kuten täällä on monessa puheenvuorossa myös todettu. Se, että kastratiokiellosta siirtymäajalla säädettiin laissa, ohjasi nimenomaan tähän suuntaan, ja siksi on onnetonta, että se ollaan nyt sieltä laista poistamassa.

Kun täällä nyt haastettiin vihreiden halua tukea kotimaista ruuantuotantoa, niin vihreät nimenomaan haluavat edistää kotimaista, kestävästä ruuantuotantoa. Se tarkoittaa kasvipohjaisen ruuantuotannon edistämistä. Yhtä lailla se on kotimaista ruuantuotantoa. Siinä meillä on omavaraisuuden kanssa vielä tekemistä, mutta se on tutkimusten mukaan myös valtava potentiaali myös viennin osalta. [Mikko Savola: Entä lihantuotanto?] Ilmastokriisin ja luontokadon pysäyttäminen edellyttää muutoksia meidän elinkeinorakenteessa, ja niitä me halutaan hallitusti alan kanssa yhteistyössä edistää. Tästä tässä myös osaltaan on kyse, ei siitä, että pannaan vastakkain tai joko—tai, vaan siitä, että tehdään sitä kestävyyssiirtymää myös maatalouden puolella.

Arvoisa puhemies! Tämän puheenvuoron lopuksi kannatan edustaja Honkasalon tekemää esitystä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Keto-Huovinen.

17.03 **Pihla Keto-Huovinen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Kirurgisessa kastroatiassa muutaman päivän ikäinen porsas laitetaan selälleen, sen iho viilletään auki ja kivekset puristetaan ulos ja siemenjohtimet katkaistaan. On väitetty, että lääkkeet ratkaisevat ongelman. Se on harhaanjohtavaa. Puudute poistaa kivun vain itse toimenpiteen ajaksi, ja kipulääke lieventää jälkipuuta noin vuorokauden. Se ei poista porsaan kokemaa piinaa kokonaan. Kudosvauriosta johtuva vakava kipu ja stressi jatkuvat useita päiviä, ja se jopa lisää porsaiden kuolleisuutta. Tutkijat suosittelevat toista kipulääkeannosta 24 tunnin kuluttua, mutta laki ei siihen velvoita. Toimenpide on eläimelle raju, ja siksi Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen EFSA totesi jo vuonna 22 raportissaan, että kirurgisesta kastroatiasta on luovuttava ja se on korvattava immunokastroatiolla eli rokottamisella.

Arvoisa rouva puhemies! Tanska on yksi EU:n suurimmista sianlihan tuottajista, jonka tuotannosta peräti 90 prosenttia menee vientiin. Mitä tekee Tanska? Sikäläinen sika-ala on sitoutunut lopettamaan kirurgisen kastroation kokonaan vuoteen 2030 mennessä osana seitsenkohtaista hyvinvointiohjelmaansa. He korvaavat sen pääosin nimenomaan immunokastroatiolla. Jo tällä hetkellä 35—40 prosenttia Tanskan karjuporsaista jätetään leikkaamatta tai immunokastroidaan. Jos globaaleilla vientimarkkinoilla elävä jättiläinen pystyy tähän, miksi me Suomessa emme pystyisi?

Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousministeriö on rahoittanut Luonnonvarakeskuksen kolmevuotista hanketta, joka päättyi toukokuun viimeinen päivä. Hankkeessa tutkittiin muun muassa kastroitujen ja kastroimattomien sikojen kasvatusta ja hyvinvointia, lihan laatua ja jalostusta, sianlihan kulutusta sekä karjunhajun tunnistusmenetelmiä. Myös karjunhajun esiintyvyyttä selvitettiin. Hankkeen tuli myöskin arvioida karjuporsaiden kastroation vaihtoehtojen taloudelliset ja tuotannolliset vaikutukset tuotantoketjussa. On mielestäni epätarkoituksenmukaista, että kieltö aiotaan perua jo ennen kuin ministeriön rahoittama hanke on saatu loppuun ja sen tulokset ovat tiedossa. Vähimmäisvaatimus näin isoissa lakimuutoksissa olisi se, että asia on selvitetty perinpohjaisesti ja ministeriön omat hankkeet aiheesta on saatettu loppuun, jotta niiden tulokset voidaan arvioida ennen päätöksentekoa.

Kun katsomme lakiesityksestä annettuja lausuntoja, on myöskin selvää, että iso joukko asiantuntijoita, muun muassa Helsingin yliopiston eläinlääketieteellinen tiedekunta, Suomen Eläinlääkäriliitto, Suomen Tuotantoeläinlääkäriyhdistys, aluehallintovirastot, Luonnonvarakeskus, Eläinten hyvinvointikeskus, ja peräti 82 prosenttia suomalaisista vastustavat kastroatiokiellon kumoamista. Suomalaiset haluavat eettistä ruuantuotantoa ja todellisia tekoja eläinten hyvinvoinnin eteen. Suomen tulee olla aito ja vastuullinen oikeus- ja sivistysvaltio myös eläimiä kohtaan.

Mielestäni kiellon peruminen on takaisku eläinten hyvinvoinnille, ja minun mielestäni meidän on pidettävä kiinni siitä edistyksestä, jonka me olemme jo kertaalleen yhdessä lakiin kirjanneet. Nyt tulisi valmistautua muutokseen eikä suinkaan peruuttaa siitä. [Helena Marttila: Hieno puhe!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Krista.

17.07 **Krista Mikkonen vihr:** Arvoisa puhemies! Täällä kyseltiin sitä, mikä on vihreiden kanta eläintuotantoon. No, tietysti ihan selvää on se, että meidän täytyy globaalisti ja myös

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

Suomessa eläintuotantoa vähentää. Jos me mietitään, että maapallon maa-alasta 70—80 prosenttia on eläintuotannon käytössä, siis joko eläintuotannon rehuja varten tai laidunmaina, niin on ihan selvää, että jos katsotaan luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta, näin ei voi olla. Eikä näin voi myöskään olla, jos mietitään yhtään ympäristövaikutuksia noin laajemminkin.

Mutta sen sijaan me haluamme, niin kuin edustaja Elo tuossa kertoi, sinänsä kotimaista kasvituotantoa lisätä, jalostusastetta nostaa ja niin edelleen, ja kyllä me näemme, että sen lihan tuotannon, joka jää, tulisi tuottaa kotimaista laadukasta lihaa. Sen takia olemme edistäneet vahvasti esimerkiksi luomutuotantoa. Toisaalta esimerkiksi haluaisimme tällaisen hyvinvointiperusteisen haittamaksun sellaisille tuontituotteille, joiden tuotantotavat ovat heikompia kuin mitä suomalaisten eläinten hyvinvointilaki määrää. Haluaisimme todellakin, että voimme olla varmoja, että se liha, mikä sitten käytetään, on laadukkaasti tuotettu, on mahdollistettu eläinten lajinomainen käyttäytyminen ja me emme tuo tänne maan rajojen ulkopuolelta sentyyppistä lihaa, joka olisi heikommin tuotettu kuin mitä meidän oma lainsäädäntö vaatii.

Sen lisäksi olemme hyvin vahvasti ajaneet esimerkiksi sitä, että luonnonlaitumia pysyttäisiin käyttämään nykyistä paremmin, sillä valitettavasti Ruokaviraston tulkinnot ovat olleet sellaisia, että hyvin monet tuottajat, joilla ovat olleet luonnonlaitumet käytössä, ovat joutuneet lopettamaan, koska tukien määrä on merkittävästi pienentynyt. Se on tietysti näiden tuottajien kannalta hyvin valitettavaa, se on myös luonnon monimuotoisuuden kannalta hyvin valitettavaa. Luonnonlaitumet ovat myös eläimille hyvin terveellinen ympäristö, koska esimerkiksi sorkkaeläimet pystyvät siellä epätasaisella alustalla kulkiessaan vahvistamaan sorkkia ja esimerkiksi sorkkatauteja on vähempi.

Kyllä meillä on paljon sellaisia näkemyksiä, miten me saamme eläintuotannosta kestävämpää. Niin kuin tässä tuli, me ajattelemme myös niin, että Suomen kannattaa tietysti myös tässä asiassa siihen laatuun panostaa, ei tuotantomääriin vaan laatuun. Myös viennin näkökulmasta katsomme, että jos me halutaan viedä eläinperäisiä tuotteita, niin siinäkin kannattaa laatuun ja hyvinvointiin panostaa. Ja todellakin näemme, että siellä kasviproteiinipuolella on paljon mahdollisuuksia esimerkiksi viennin osalta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo.

17.10 Veronika Honkasalo vas: Arvoisa puhemies! Haluaisin kiittää erityisesti edustaja Keto-Huovista erittäin hienosta, rakentavasta ja rauhallisesta puheenvuorosta. Toivottavasti hallituspuolueista löytyisi samanlaista ajattelua.

Mutta pakko sanoa, että on hieman hämmentänyt se, miten tätä esitystä on perusteltu muun muassa sillä, että tämä lisää eläinten hyvinvointia. Tämähän nimenomaan ei lisää eläinten hyvinvointia vaan lisää eläinten kärsimystä. No, sen lisäksi... en tiedä, ovatko hallituspuolueiden edustajat saaneet samat puhenuotit, kun täällä on yllättävän paljon puhuttu sikojen saparoista ja kuinka hieno asia on se, että suomalaisella siällä on saparo ja sitä ei tyypistetä. [Mikko Savola: Se on tärkeä asia!] — No, totta kai se on hieno asia, mutta millä ihmisen tavalla tämä asia nyt liittyy siihen, että porsaiden erittäin kivulias kirurginen kastratio halutaan jälleen Suomessa mahdollistaa? On kyllä kiinnostavaa, että tämä argumentointi menee tällä tavalla, että itse asiasta ei puhuta.

Minusta edustaja Mikkonen piti tässä hyvän puheenvuoron nimenomaan siitä, mitä se kestävä ruuantuotanto ja siihen siirtyminen edellyttää, joten pidän tosi valitettavana sitä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

että täällä myös tätä disinformaatiota levitetään esimerkiksi vihreiden ja vasemmistoliiton tavoitteista, koska tässähän on ideana nimenomaan myös se, että tuottajia tuetaan tässä keskeisessä siirtymässä.

Kyllä minä pidän erittäin huolestuttavana sitä kehitystä, että Suomeen tällä hetkellä havitellaan ulkomaisia lihantuottajia, että ikään kuin, kun ilmastonmuutos etenee ja esimerkiksi Etelä-Eurooppa muuttuu elinkelvottomaksi tehotuotannolle, niin sitten Suomesta voisi tulla tällaisen tehotuotannon paratiisimaa, että ”tänne vaan kaikki”, kun sitä vastoin meidän pitäisi huomioida nimenomaan se, mitä tämä tehotuotanto tekee myös meidän luonnon monimuotoisuudelle.

Kaiken kaikkiaan olisi tärkeää myös edustajien tutustua näihin asiantuntijalausuntoihin, mitä esimerkiksi maa- ja metsätalousvaliokunta on saanut. Siellä nimenomaan tutkimukseen pohjaava argumentaatio on se, että tälle kirurgiselle kastraatiolle ei löydy perusteita, ja sen sijaan se on erittäin kivulias toimenpide ja lisää eläinten kärsimystä huomattavalla tavalla.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Savola.

17.13 **Mikko Savola kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Honkasalo, te oikeastaan päätitte tuon puheenvuoron siihen ideologiaan, että meille ei saisi havitella investointeja, jotta meillä olisi lihantuotantoa lisää. Tämä oikeastaan vastasi siihen epäilykseen, minkä tuolla esitin. Ja miten separot tähän liittyvät? No, ne liittyvät niihin ehtoihin, mitkä meillä yhteisesti Euroopassa on: Millä ehdoilla voidaan ruokaa tuottaa? Onko meidän lihantuotantomme tuotettu samoilla ehdoilla, missä sitten totta kai ovat alimmaisina ne kustannukset, se, mitä tuotanto maksaa? Me tuotamme lihaa eri ehdoin, paremmin ehdoin kuin eurooppalaiset keskimäärin tuottavat.

Haluan muistuttaa vihreitä ja edustaja Mikkosta kasvintuotannosta. Totta kai kasvintuotanto on äärimmäisen tärkeä asia, mutta kun kotieläintuotannosta ja kasvintuotannosta puhutaan, Suomi on neljä vuodenaikaa sisältävä kylmä, pitkä maa, ja meillä vaan tämä kotieläintuotanto on hyvin olennainen osa sitä, että me pystymme ruokaa täällä tuottamaan.

Sitten meillä on mahdollista esimerkiksi julkisissa hankinnoissa laittaa tiettyjä ehtoja kilpailutuksiin. Mutta valitettavasti teidän puolueestanne en ole esimerkiksi kunnissa nähnyt sitä, että pitäisi luomusianlihaa tai ylipäätään kotimaista lihaa hankkia, vaan nämä aloitteenne ovat aina sen suuntaisia, että pitää vähentää kotimaista ja ylipäätään lihan käyttöä, ja se on aina suomalaiselta tuottajalta pois. Meillä on hyvin kestävä suomalainen ruoantuotantjärjestelmä, ja siitä pitää pitää kiinni, ja meidän pitää vaalia sitä jatkossakin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo.

17.15 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Minusta on kyllä erittäin huolestuttavaa se, jos keskustalainen kansanedustaja on sitä mieltä, että on aivan ok esimerkiksi havitella Suomeen turkkilaisia lihantuottajafirmoja, jotka sitten tuottavat sitä lihaa Suomessa, ja voitot valuvat ulkomaille. Millä tavalla tämä vahvistaa suomalaista ruuantuotantoa ja nimenomaan kestävää ruuantuotantoa? Toivoisin myös, että perehdyttäisiin siihen, mitä edustajakollega sanoo, ja että argumentit sitten olisivat kohdallaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2026 vp

Se on tosiasia, että meidän ilmasto ja luonto eivät tällä hetkellä kestä sitä määrää lihaa, mitä Suomessa tehotuotetaan tällä hetkellä, ja maailmassa ylipäätään. Meidän on pakko siirtyä kestävämpään ruuantuotantoon ja myös kestävämpään ruuankulutukseen. Itse asiassa nämä aloitteet, joita kunnissa on tehty, eivät ole kovin radikaaleja. Nimenomaan joukkoruokailun kautta me voidaan vaikuttaa siihen, että ihmiset söisivät terveellisesti ja siirtäisivät enemmän kasvispohjaiseen ruokavalioon.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Krista.

17.16 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Otin nyt vielä tämän puheenvuoron kertoakseni edustaja Savolalle, että kyllä vihreät ovat kunnissa tehneet aika paljonkin sentyypisiä aloitteita, että esimerkiksi lähiruokaa suositaan, luomuruokaa suositaan, nimenomaan niin, että saisimme sitä paikallista ruokaa käytettyä ja sillä tavalla tuettua myös aluetaloutta. Emme ole samassa kunnassa, niin että tämä kaikki ei varmasti kantaudu sitten edustaja Savolan korviin sinne Ähtäriin asti, mutta tällaisia aloitteita olemme tehneet.

Ja kyllä, olemme myös kannattaneet sitä, että eläinperäinen ruoka puolitettaisiin. Se on ihan terveys-suositusten mukaista, ja siinäkin sitten voisimme varmistaa, että käytämme enemmän kotimaisia kasviksia. Itse asiassa myös esimerkiksi kotimaista järvikalaa tulisi suosia paljon enempi joukkoruokailuissa, kouluissa ja päiväkodeissa, kuin mitä tällä hetkellä tehdään. Näin haluamme edistää sitä kotimaista tuotantoa. Kun tässä todettiin, että se on tuottajalta pois, niin kyllä me näemme, että ruuantuottajia ovat myös ne vihannesten ja kasvien tuottajat eivätkä ainoastaan lihantuottajat.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.